

Галина ЕНЧЕВА

Това, което няма да ви кажа,
ще разберете нощем, щом заспите,
когато ви споходя неочаквано,
пристигнала от белите си стихове.

И дъжд ще ви опари като слънце,
което се разлива по земята,
но няма да ви стигнат всички пътища
да стигнете до прага на душата ми.

Защото тя си тръгна със звездите,
преди да сте разбрали, че е идвала,
а после ви се струва само приказка
това, че нея все пак я е имало.

ДЪЖДОВНО

Дъждът измива стъпките отминали,
и всеки тръгва отначало някъде,
където преди него са преминали
трамваи, нажежени от очакване.

Водата се разтваря във очите ми
и клепките са капки неотронени,
дъждовно падат мигове в душата ми,
валят прозорци, сънища и спомени.

Размиват се, преливат във мълчание,
което устните пресъхнали попиват,
напукани, препънати признания,
които някой в мене е изтривал.

Прииждаща, водата е молитва,
която във ръцете ми изтвива.
Дъждът е дъжд, докато всъщност идва,
но падне ли — той вече си отива...

На 18-годишните

Поставяте поредната черта
със ножче или пръст върху стената,
зачерквате последната следа
от детството и трясват вратата.

Оттук сами поемате на път,
преди все още във да се е съмняло,
не се обръщате назад и в кръг —
така по-лесно е да се превземе стръмното.

Това е краят, значещ пак начало,
а другото е болка и очакване,
но нека всяко следващо стъпало
да бъде път напред и път за някъде.

И всяка стъпка към света и себе си
да бъде ярна като по въже;
ръцете ви чертаят равновесие —
оттук нататък ставате мъже!

ПОЕТИЧЕСКИ МЕРИДИАН

Ищван БАКА е роден през 1948 г. Завършил е руска филология. Живее и работи в Сегаед. Един от най-интересните съвременни унгарски поети. Без да е много продуктивен — няколко стихосбирки и една книга с проза, — той е постоянно в кръга на вниманието и на критиката, и на читателската публика. Стихът му, строфичен и класически прост във време на експерименти, достигащи до пълна деструкция, е явен стремеж да се съхранят и доразвият ония достойнства, без които е трудно да се оцени истинското майсторство; яснотата и строгостта на концепцията също допринасят много в борбата му с енигматичността. Бака обаче е модерен поет — със своята пластичност и щедра образност, с начина на мислене, с тревогата на съвременника, с болката за днешния и утрешния ден. Ищван Бака е познат на нашите читатели от антологията „Небесни огънове“ и от някои публикации в литературния печат.

К. К.

Ищван БАКА — Унгария

Пленник

Щракват — лъскави белезници —
хоризонтите на зората.
На вселенския нар се будя —
пленник на Бога и Сатаната.

По прозореца дъжд потропва —
сякаш дървен потир разклатил,
хвърля заровете от скука
Сатаната — мой надзирател.

Вятърът — божа брада — се вес,
с дяволска лапа я дърпа клонът.
Ангелите на Господаря —
стадо облаци — пак се гонят.

Гледам дяволчета немирни
скитат, пръсват се в надпревара,
Нокът крив и ръждиво-кървав —
пада съсухрен лист от чинара.

Долу — гладно, горе — бездушно.
Бият в стъклата сачми безбройни;
заек настръхнал, сграбчат ме бързо,
сатанински, ангелски воини.

От свободния си се будя,
пленник на Бога и Сатаната;
щракват — лъскави белезници —
хоризонтите на зората.

... ми де-
... че не
... — ника-
... — сто
... ри удобен
... даха по-
... неза-
... си през
... ни от вече
... и съм се
... ед от сар-
... почти бях
... еднала до
... б към ме-
... го лапне,
... тво вас, но
... образваш
... явам.
... правилникът
... ащ поглед.
... та, като си
... сната вода
... на". После
... и бършеше
... умивалната.
... ка градина.
... х отвикнал

Например ако ти, Михалко, полудееш и започнеш да се кривиш, да се лигавиш, да брътвиш нелепици, да се обличаш в парцали, дори да те виждам за първи път, аз ще си кажа: „Жалко, такъв изискан човек, пък полудял!“

Обичаше да стои до прозореца, обгърната от тъмнината, и да гледа блещукащите светлини на града в ниското.

— Сякаш сме в мансарда — казваше. — Като студентка често ходех на гости у един мой приятел от детинство. Той живееше със свой колега на таванче. Две кушетки, маса, стол, прояден от дървояди гардероб — това беше обзавеждането. И един прозорец, разбира се, и то какъв прозорец!... Къщата беше в полите на планината и от нея се виждаше целият град. „Тя отсега е в краката ни, тая столица“ — подхвърляше мой приятел. Не знам дали ме обичаше, но за неговия дебел колега съм сигурна, че много ме харесваше или най-малкото много ме желеше. Познатата история!... Той изведнъж се отдръпна, мой приятел. И да не е знаел тогава, че съм бременна, по-късно го е научил. Не ми се обади, аз също не го потърсих. Трудна задача си беше поставил — да държи столицата в краката си, не исках да му преча.

Имаше някаква причина светлините в далечината да примигват, знаех каква е, но в момента не можех да си спомня и това ме нервираше. Или пък може би ме нервираше тази позната история, която тъй болезнено напомняше за моята младост!

— Бях купила балатум за кухнята, цяла сутрин се мъчих с печката, но да подпъхна все не успявах. Седнала на пода, заплаках. Така ме завари Андрей, синът, още ученик в прогимназията, но вече възмъжал, висок и жилест като баща си. Вдигна печката, отместе я, после пак я вдигна и я постави върху разстлания отдолу балатум. Аз продължавах да седя на пода и да се оглеждам в огнеупорното стъкло на фурната. Забелязах, че независимо дали плача от мъка или щастие, лицето ми се сгърчва в една и съща гримаса.

— Ти и сега си същото онова момиче, което е посещавало тавана, с тебе сякаш отново, съм студент — чух изненадан гласа си.

Тя се разсмя, една ярка звезда ту просветваше над рамото ѝ, ту залагваше зад него. Върху прозореца се очертаваха само контурите на тялото ѝ, не бях сигурен дали е с лице или с гръб към мене.

И се запитах дали наистина това бе тя, голямата любов на моята младост.

И се запитах още дали наистина това съм аз.

Някой от двамата ми каза на глас:

— Човек има десетки двойници и през живота си прилича ту на един от тях, ту на друг повече, отколкото на самия себе си!

Утробата — и тя бе риза усмирителя.
На воля се разхождам уж — а знай
Вселената е лудница, дори
не лудница, а само нейна стая.

Аз блъсках по стените, виках аз отчаяно
от дълбините в пустотата няма,
но бог души душите — спарен дъх
и стан болнични, и друго няма.

Почуквам и до мен безсилен морз
понякога
долита, но кои ми отговарят:
човеци, ангели, събрат ли в плен,
или — невидим — пак е господарят.

О, дни, о, вие, бели кърпи, кой устата ми
запуши с вас: как бих могъл тогава
да изрева, че нищото — и то! —
е прах, а тя смаява се, смаява.

В памет на Г. Х.

Плъхът на здрача пак изплъзя.
В слънчевата черупка двете
челюсти впи. И сламки — лъчи
той с опашката си замете.

А нощта като гардероб
пак раздвижи крила: кой сложи
дрините кървави на Христос
до овехтелите плащове божи.

Чакам в подземнието на света —
сред сметта на ада и рай
някой дано ме освободи.
Виждам насън моя дом. А знай,

няма кой да тропна над мен.
Нищо друго не се намира:
плъхове — сенки и лъч, пробол
облака — паяжина сред всемира.

От унгарски Кирил КАДИЙСКИ